

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ**

12/12/2011

Φ.6/14.11.2012

Αθήνα, 03 - 01 - 2012
Αρ. Πρωτ.: 982

04/01/2012

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Οικονομικών
2. Υπουργό Ανάπτυξης,
Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
3. Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ
κ. Δ. Παπαδημούλη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της
Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 2788/14-12-2011

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 2788/14-12-2011 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ κ. Δ. Παπαδημούλης και κατά το μέρος που τα διαλαμβανόμενα στην ως άνω Ερώτηση εμπίπτουν στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, σας γνωστοποιούμε τα ακόλουθα:

Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει αναλάβει σειρά νομοθετικών πρωτοβουλιών από το 2004 μέχρι σήμερα για την καταπολέμηση της διαφθοράς. Χαρακτηριστικά αναφέρουμε τις κάτωθι:

-Νόμος 3327/2005 «Μέτρα ενίσχυσης του εσωτερικού ελέγχου και της διαφάνειας στη Δικαιοσύνη» (ΦΕΚ Α' 70/11-3-05). Με τη νομοθετική αυτή πρωτοβουλία ενισχύθηκαν οι ελεγκτικοί μηχανισμοί και αυστηροποιήθηκαν οι προβλεπόμενες κυρώσεις για τα αδικήματα τα σχετικά με τα φαινόμενα διαφθοράς στο δικαστικό σώμα, ενώ επιταχύνθηκαν και οι διαδικασίες διερεύνησης των σχετικών καταγγελιών.

-Νόμος 3560/2007 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης ποινικού δικαίου για τη διαφθορά και του Πρόσθετου σ' αυτήν πρωτοκόλλου (ΦΕΚ Α' 103/14.5.2007). Με την κυρούμενη με τον παρόντα νόμο Σύμβαση που υπογράφηκε στο Στρασβούργο στις 27.1.1999 από τα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και το Πρόσθετο Πρωτόκολλο αυτής, τα αδικήματα της διαφθοράς αντιμετωπίζονται σε διεθνές επίπεδο. Σημειώνεται δε ότι με τον εν λόγω νόμο πραγματοποιήθηκε και η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις απαιτήσεις της κυρωθείσας Σύμβασης. Περαιτέρω, στο πλαίσιο του ν. 3560/2007, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 11130/2730/4-11-2010 Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, υπό τον τίτλο «Διαδικασίες επιβολής διοικητικών κυρώσεων, αρμόδιες υπηρεσίες είσπραξης διοικητικών προστίμων σε εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου δέκατου (περί ευθύνης νομικών προσώπων για ορισμένα αδικήματα διαφθοράς) του ν. 3560/2007 (ΦΕΚ Α' 103/14-5-2007) "Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης ποινικού δικαίου για τη διαφθορά και το Πρόσθετου σ' αυτήν Πρωτοκόλλου"». Η εν λόγω Κ.Υ.Α. δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Β' 1818/19-11-2010.

-Νόμος 3666/2008 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς και αντικατάσταση συναφών διατάξεων του Ποινικού Κώδικα» (ΦΕΚ Α' 105/10-6-2008). Με τον παρόντα νόμο κυρώθηκε η ανωτέρω Σύμβαση, με την οποία αντιμετωπίζονται τα αδικήματα της διαφθοράς σε διεθνικό επίπεδο και πραγματοποιήθηκε και η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις απαιτήσεις της κυρωθείσας Σύμβασης.

✓

-Νόμος 3849/2010 «Τροποποίηση του ν. 3213/2003, διατάξεων του Ποινικού Κώδικα που αφορούν εγκλήματα σχετικά με την Υπηρεσία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 80/26-5-2010). Στο πλαίσιο του νόμου αυτού κρίθηκαν ως πρόσφορο εργαλείο καταπολέμησης πρακτικών διαφθοράς διατάξεις που, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νόμου, «.. όχι μόνο θα τυποποιούν ως αδικήματα όλες τις συμπεριφορές που κατατείνουν στον αθέμιτο πλουτισμό κρατικών λειτουργών και προσώπων του περιβάλλοντός τους, αλλά και θα επιτρέπουν τον ευχερέστερο εντοπισμό και την ολική αποστέρηση του παράνομου οφέλους από τους εμπλεκόμενους, παράλληλα προς την τιμώρησή τους». Με τον νόμο αυτόν διαμορφώθηκαν επιβαρυντικές περιστάσεις και εισήχθησαν διακεκριμένες περιπτώσεις αδικημάτων διαφθοράς που τιμωρούνται και σε βαθμό κακουργήματος και παράλληλα προβλέφθηκαν αυστηρότερες ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση φαινομένων αθέμιτου πλουτισμού τρίτων, οι οποίοι προβαίνουν σε εκμετάλλευση της σχέσης που έχουν ή εμφανίζονται να έχουν με κρατικό λειτουργό, προκειμένου να καρπώνονται περιουσιακά οφέλη. Στον πυρήνα των ρυθμίσεων του εν λόγω νόμου βρίσκεται και η δήλωση περιουσιακής κατάστασης την οποία οφείλουν να υποβάλλουν πρόσωπα που κατέχουν αποφασιστικές αρμοδιότητες στο πλαίσιο του κρατικού μηχανισμού καθώς και πρόσωπα που επηρεάζουν αποφασιστικά το δημόσιο βίο, ως μέσο διασφάλισης της διαφάνειας και προληπτικής αποτροπής της διαφθοράς. Ακόμη, με τον παρόντα νόμο τροποποιήθηκαν ζητήματα σχετικά με τον έλεγχο των δηλώσεων «πόθεν έσχες» και προσφέρθηκε πλέον και αυτοτελώς στον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το δικαίωμα να παρεμβαίνει ζητώντας τον έλεγχο συγκεκριμένων προσώπων, όταν υπάρχει επώνυμη καταγγελία. Επίσης, εξειδικεύθηκε σε μεγαλύτερο βαθμό η ποινικά εξοπλισμένη απαγόρευση συμμετοχής ορισμένων κατηγοριών πολιτικών προσώπων και κρατικών λειτουργών σε εξωχώριες εταιρείες. Με τον ίδιο νόμο, ο αγώνας, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, κατά της διαφθοράς ενισχύθηκε με τρία μέσα: τη δήμευση των περιουσιακών στοιχείων που προκύπτουν από πράξεις διαφθοράς, την πρόβλεψη ως υποχρεωτικής της αποστέρησης των πολιτικών δικαιωμάτων για εκείνους που καταδικάζονται για πράξεις διαφθοράς και τη θεσμοθέτηση μέτρων επιείκειας για εκείνους που καταγγέλλουν πράξεις διαφθοράς. Τέλος, περιελήφθησαν ρυθμίσεις που αφορούν το έργο των επιθεωρητών και ελεγκτών της δημόσιας διοίκησης στο πλαίσιο της ποινικής και διοικητικής διαδικασίας.

-Νόμος 3875/2010 "Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις»" (ΦΕΚ Α' 158/20-9-2010). με το άρθρο ένατο του ν. 3875/2010 (ΦΕΚ Α' 158) «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις» επήλθαν τροποποιήσεις στο ν. 3691/2008 (ΦΕΚ Α' 166) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και άλλες διατάξεις» και περιορίσθηκε το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 51 (περί ευθύνης νομικών προσώπων) του ν. 3691/2008 στα εγκλήματα που σχετίζονται με το ξέπλυμα χρήματος. Παράλληλα προσδιορίσθηκε επαρκώς η ιδιότητα και η σχέση με το νομικό πρόσωπο του φυσικού προσώπου, από τη δράση του οποίου εξαρτάται η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων.

-Νόμος 3886/2010 «Δικαστική προστασία κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων – Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 89/665/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Ιουνίου 1989 (L 395) και την Οδηγία 92/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 25ης Φεβρουαρίου 1992 (L 76), όπως τροποποιήθηκαν με την Οδηγία 2007/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2007 (L 335)» (ΦΕΚ Α' 173/30-9-2010). Βασικοί άξονες του νόμου αυτού είναι: α) να ισχύει ένα και μοναδικό νομοθέτημα για την παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας, το οποίο θα συμβάλει στην ποιότητα της νομοθεσίας και την ασφάλεια δικαίου, β) η επιβολή ελάχιστης ανασταλτικής προθεσμίας δέκα ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης ανάθεσης της σύμβασης μέχρι τη σύναψη της σύμβασης και η χορήγηση δυνατότητας προσφυγής στη δικαιοσύνη για την κήρυξη άκυρης σύμβασης, η οποία συνήφθη χωρίς να έχουν τηρηθεί οι κανόνες δημοσιότητας της προκήρυξης και γ) η ενοποίηση της δικαιοδοσίας επίλυσης των συγκεκριμένων διαφορών, με ορισμό ως αρμόδιων δικαστηρίων τα κατά τόπους διοικητικά εφετεία, ανεξαρτήτως της μορφής της αναθέτουσας αρχής ως ν.π.δ.δ. ή ν.π.ι.δ., και κατ' εξαίρεση ως αρμόδιου δικαστηρίου για ορισμένες περιπτώσεις συμβάσεων το ΣτΕ.

-Νόμος 3932/2011 «Σύσταση Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης» (ΦΕΚ Α' 49/10-3-2011). Ο εν λόγω νόμος εντάσσεται στην συνεχιζόμενη προσπάθεια αναδιοργάνωσης των ελεγκτικών μηχανισμών, θωράκισης του χρηματοπιστωτικού τομέα και ανόρθωσης της δημοσιονομικής αξιοπιστίας της χώρας. Στο επίκεντρό του βρίσκεται η δημιουργία μιας ανεξάρτητης και αναβαθμισμένης «Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και της Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας, και Ελέγχου των Δηλώσεων Περιουσιακής Κατάστασης», με στόχο την αποτελεσματικότερη καταπολέμηση τριών ιδιαίτερα ζημιογόνων εγκληματικών συμπεριφορών: α) του ξεπλύματος χρήματος, β) του παράνομου πλουτισμού και γ) της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η νέα Αρχή αποτελείται από τρεις αυτοτελείς Μονάδες υπό κοινό Πρόεδρο, που συγκεντρώνουν μεγάλο μέρος των αρμοδιοτήτων για τη λήψη μέτρων κατά του διασυννοριακού οικονομικού εγκλήματος και της αθέμιτης διακίνησης και απόκρυψης κεφαλαίων.

-Νόμος 3961/2011 «Τροποποίηση του ν.3126/2003 για την ποινική ευθύνη των Υπουργών και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 97/29.4.2011). Η νομοθετική αυτή πρωτοβουλία απαντά στην εύλογη απαίτηση των πολιτών να καταστεί αποτελεσματική η διερεύνηση πιθανών ποινικών ευθυνών κυβερνητικών στελεχών σε υποθέσεις δημοσίου ενδιαφέροντος. Οι εισαχθείσες δε αλλαγές με τον παρόντα νόμο στοχεύουν κυρίως στην εξάλειψη διακρίσεων υπέρ των Υπουργών, που δεν επιβάλλονται από το Σύνταγμα και στην πρόβλεψη δικονομικών μέτρων που διευκολύνουν το ανακριτικό έργο. Συνοπτικά, οι αλλαγές που εισήχθησαν για την ευθύνη των Υπουργών είναι οι ακόλουθες: α) Κατάργηση όλων των εξαιρετικά σύντομων παραγραφών και εξομοίωση της παραγραφής για αδικήματα Υπουργών με την παραγραφή που ισχύει για όλους, β) επιβολή περιοριστικών όρων, γ) υποχρεωτική κατάσχεση οικονομικού οφέλους, δ) δημιουργία τριμελούς Γνωμοδοτικού Συμβουλίου πριν από τη σύσταση της προανακριτικής Επιτροπής της Βουλής, ε) δέσμευση κάθε είδους λογαριασμών, τίτλων και χρηματοπιστωτικών προϊόντων μετά την άσκηση ποινικής δίωξης σε βάρος Υπουργού ή Υφυπουργού με απόφαση του ανακριτή, εφόσον η δίωξη αφορά κακουργηματική πράξη.

-Νόμος 4022/2011 «Εκδίκαση πράξεων διαφθοράς Πολιτικών και Κρατικών αξιωματούχων, υποθέσεων μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος και μείζονος Δημοσίου Συμφέροντος και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 219/3-10-2011). Ο παρών νόμος ανταποκρίνεται στην ανάγκη να οριστεί με απολύτως σαφή τρόπο, ποιες υποθέσεις δικάζονται κατά προτεραιότητα και ποιο ακριβώς είναι το περιεχόμενο της κατά προτεραιότητα εκδίκασής τους, δημιουργώντας ποινικές δίκες «εξπρές» για συγκεκριμένες, εξαιρετικής σημασίας υποθέσεις. Ειδικότερα, στον εν λόγω νόμο προσδιορίζεται ο τρόπος άσκησης της ποινικής δίωξης, της διενέργειας και της περάτωσης της ανάκρισης, το καθ' ύλην αρμόδιο δικαστήριο και η ακολουθητέα ενώπιόν του διαδικασία, καθώς και η αυτοτέλεια της όλης διαδικασίας σε σχέση με την ακολουθούμενη, σύμφωνα με το άρθρο 86 του Συντάγματος, διαδικασία ενώπιον της Βουλής.

Περαιτέρω, σχετικά με την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, αξίζει να σημειωθεί ότι με πρωτοβουλία του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ψηφίστηκε ο ν. 3900/2010 «Εξορθολογισμός διαδικασιών και επιτάχυνση της διοικητικής δίκης και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 213/17-12-2010). Κύριος σκοπός του ως άνω νόμου, κατά την αιτιολογική του έκθεση, είναι η αντιμετώπιση της καθυστέρησης στην απονομή της δικαιοσύνης τόσο στο Συμβούλιο της Επικρατείας, όσο και στα διοικητικά πρωτοδικεία και εφετεία, η οποία ναρκοθετεί το κράτος δικαίου και αποδυναμώνει στην πράξη σειρά συνταγματικών δικαιωμάτων των πολιτών, καθώς επίσης η αποθάρρυνση της άσκησης ένδικων μέσων με μόνο σκοπό την καθυστέρηση στην εκπλήρωση νόμιμων υποχρεώσεων, ιδίως εκείνων που αφορούν την καταβολή φόρων.

Ειδικότερα, σημειώνεται ότι στο ν. 3900/2010 περιελήφθη ρύθμιση με την οποία υπήχθη η εκδίκαση των φορολογικών και τελωνειακών εν γένει διαφορών ορισμένου ποσού και άνω (από 150.000 ευρώ) στο Διοικητικό Εφετείο σε πρώτο και τελευταίο βαθμό (βλ. άρθρο 13), προκειμένου να ενισχυθεί η έγκαιρη και αποτελεσματική δικαστική προστασία, κατά συνεκτίμηση της ανάγκης για την ταχύτερη εκκαθάριση των φορολογικών και τελωνειακών εν γένει υποθέσεων.

Αναφέρεται επίσης ότι δεδομένης «...της ανάγκης άμβλυνσης των δυσμενών για το Δημόσιο συνεπειών από τη διατήρηση επί μακρό χρονικό διάστημα δικαστικών εκκρεμοτήτων στις

Τέλος, με το άρθρο 36 του ιδίου ως άνω νόμου προβλέφθηκε ότι με την απόφαση, με την οποία διατάσσεται η αναστολή εκτέλεσης ή άλλο κατάλληλο μέτρο, το δικαστήριο, ακόμη και χωρίς να υποβληθεί σχετικό αίτημα, λαμβάνει και κάθε αναγκαίο μέτρο για τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος. Με τη συγκεκριμένη ρύθμιση το δημόσιο συμφέρον τέθηκε ως κριτήριο, το οποίο δεν συνεκτιμάται μόνο με την απειλούμενη βλάβη του προσφεύγοντος, προκειμένου να κριθεί, αν συντρέχει περίπτωση χορήγησης αναστολής, αλλά λαμβάνεται υπόψη και προκειμένου να διαπιστωθεί η ανάγκη επιβολής πρόσθετων μέτρων με την απόφαση, με την οποία γίνεται δεκτό το αίτημα αναστολής.

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Μ. Νούλα